

Delavec izhaja vsak petek z datumom naslednjega dne. — Naročnina za celo leto K 5.20, za pol leta K 2.60, za četrt leta K 1.30. Posamezna številka 10 vin. Naročnina za Nemčijo za celo leto 5 mark, za Ameriko 2 dolarja. Pošiljatve na uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Ilirska ulica št. 22, prvo nadstropje.

DELAVEC

Rokopisi se ne vračajo. — Inserati z enostolpnimi petimi vrsticami se zaračunavajo in sicer: pri enkratni objavi po 18 vin., pri trikratni po 16 vin., pri šestkratni po 14 vin., pri celoletnih objavah po 12 vin. za vsakokr. — Za razne izjave itd. stane peti vrstica 24 vin. — Reklam. so pošt. ine proste. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Srečno novo leto

vsem sodrugom,
sodružicam, pri-
jateljem in zlasti
pa organizirane-
mu delavstvu že-
lita

Uredništvo.

Upravništvo.

Novo leto.

Nastopilo je novo leto. Leto 1916. prične v znamenju svetovne vojne prav tako kakor je pričelo leto 1915. Vojna situacija se je v enem letu silno spremenila. Svetovna vojna se je raztegnila na dežele, ki so bile pred enim letom še nevtralne. Kljub temu pa se je nasprotstvo med vojujočimi državami prej povečalo nego zmanjšalo. Še več. Nasprotstvo se pojavlja celo v državah, ki so prej med seboj simpatizirale, ki so sklenile pogodbe, da ugonobe srednjo Evropo, ker nasprotuje imperialističkim namenom v ententi združenih držav. Svetovna vojna prebota prav ob pragu novega leta 1916 velikansko krizo, o kateri sicer ne moremo izrekat nobene sodbe, ker je ta pravica pridržana sedaj odločujočim faktorjem. Pretnje in grožnje, obljube in zatiranje, vse je pojav novih zapletljajev, ki se utegnejo razširiti na sto in sto načinov.

Svetovno vojno torej še imamo.

Socializem pa z vojno nima ničesar opraviti. Vojna je močnejša sila, ki rešuje sedanje družabne razmere po svojih načelih. Vojna utegne sicer na kulturno in gospodarsko življenje podjetništva in delavstva silno vplivati, toda socializma in delavskega pokreta kot takega se vojna ne tiče, ker vojna ne bo odpravila družabnega reda, marveč bo vplivala na družbo in človeštvo sploh, da postane resnejše, da bo vpoštevalo bolj realnost nego jo je doslej. Po vojni bo humanizem opešal, idealizem bo postal še večja fraza, nego je bil. Zakaj dokler se človeštvo v celoti ne postavi na popolnoma realna tla, tudi ne moremo pričakovati od nje, da se razvije do popolnosti.

Za delavstvo ne nudi novo leto prav nobene druge perspektive, kakor jo je očrtal delavski program. V človeški družbi so bili boji in se bodo nadaljevali po vseh načelih razvoja. Čim zavedneje, čim bolj organizirano bo delavstvo, tem bolje si bo znalo zasigurati svojo bodočnost potom svoje organizacije in svojega zavednega sodelovanja.

»Delavec« je izšel danes šestdesetič. Njegova svoboda je omejena, kakor je omejena vsemu drugemu časopisu. Omejevali smo se zaradi tega od početka izha-

janja le na to, da podamo čitateljem vsaj približni pregled o najvažnejših dogodkih in o stanju svetovne vojne. Omenjali smo vzroke sedanje svetovne vojne in dokazali, da je ta vojna nekaka naravna posledica svetovnega gospodarstva, ki je v sedanjih razmerah ni mogla preprečiti nobena sila. Objavljali smo zgodovinske, gospodarske in teoretiške razprave, ki so dokazovale, kako so nastali vzroki vojne, priobčevali smo poročila o pojavih za in proti vojni med delavstvom in končno povedali tudi mnenje, da je vzrok navideznemu nesoglasju med delavskimi organizacijami pripisovati deloma nespornost, deloma pa tudi netočnim poročilom, ki prihajajo k nam. Po vojni se delavstvo v vseh spornih vprašanjih porazgovori in sporazume: drugačnega izhoda ni!

Storili smo torej po svoji najboljši vesti, kar nam je bilo mogoče, da naši čitatelji spoznajo sedanji položaj in da ga bodo mogli prav presojati tudi po vojni.

To je bila naša naloga!

Po tej poti pojdemo dalje; sprejemamo pa drage volje vse prijateljske nasvete in jih bomo upoštevali.

V sedanjih razmerah so naše naloge take in po teh načelih smo se ravnali.

V nadi, da bo delavstvo prav razumelo naše pripombe k novemu letu, se vdajamo prav iskrenemu prepričanju, da bo naše delavstvo v novem letu storilo vse, da se uresniči naš namen, da bodo prospevale organizacije in z njimi delavska zavednost.

V ta namen: Srečno novo leto 1916!

Egipet v nevarnosti.

Angleška, oziroma angleško-egipčanska vlada je Sueški prekop zaprla za trgovske ladje, češ, da je plovba po Sueškem prekopu ogrožena. Nekateri listi so vpraševali, če ni prepoved vožnje po Sueškem prekopu kršitev Carigradske pogodbe z dne 29. oktobra 1888, toda juristiško je to vprašanje morda zanimivo, političnega pomena pa nima, ker so se od početka sedanje vojne že prevečkrat kršile pogodbe, da bi še zbužala nova kršitev večje vznemirjenje. Mnogo važneje je to, da Anglija sama priznava, da je plovba v prekopu res nevarna, če izdaja take odredbe. Nikakor ni namreč verjetno, da bi bila Anglija to ukrenila iz same previdnosti ali v strahu, da utegne postati plovba nevarna. Odredba zadeva preveč angleško plovbo med Evropo in Indijo ter Izhod. Azijo. Dasi se je relativno angleška plovba po Sueškem prekopu zmanjšala v zadnjih desetih letih pred vojno, je vendar oskrbovala angleška plovba 60 odstotkov vsega prometa, in ta promet se je gotovo dvignil, odkar ne moreta Nemčija in Avstro-Ogrska več ploviti po Sueškem prekopu, na 70 do 80 odstotkov v prid Angliji. Prepoved zadeva torej najhuje angleško plovbo. Voznina z Anglije v Indijo, na Indsko otočje in v Izhodno Azijo je že itak štiri ali petkrat višja kakor v mirnem času, in sedaj se bo po daljnici okoli Južne Afrike, koder mora sedaj pluti, brodovje še mnogo podražila. Pot iz Londona v

Bombaj v Indijo skozi Sueški prekop iz naša n. pr. okoli 8020, okoli kapa Dobrenade v Južni Afriki pa okoli 12.000 morskih milj. In res so, kakor poročajo londonske vesti, poskočili vozni stroški za 20 do 30 odstotkov, in vsekakor se bodo te cene še povišale, ker bo primanjlo ladij za promet na tako daljo.

Kdor pozna obzirnost angleške vlade do angleške trgovinske plovbe, ne more nikakor verovati, da bi angleško-egipčanska vlada videla le strahove, ali da računa z morebitnimi ovirami, ali napadi Beduinov na Sueški prekop. Taki napadi na Sueški prekop so se večkrat dogajali, in sicer so poročala tamintam angleška poročila o napadih Sinajskih Beduinov na angleške predčete in kanal, ne da bi se bili zaradi tega kdo ve kako razburjali, in niti ni angleška vlada zaradi tega zatvorila prekopa. Že konec decembra lani so angleška poročila večkrat omenjala turško-arabske poizvedovalne čete, ki so prodrle na izhodni strani prav blizu kanala in se bojevale z angleškimi stražami.

Če torej sedaj naenkrat angleška vlada po inšpekcijskem potovanju Kitchenerja odredi zatvoritev Sueškega prekopa, mora imeti za to resne razloge — in res se je v tem času v južni Siriji in na Sinajskem polotoku marsikaj spremenilo.

Seveda so tudi Angleži porabili čas in utrdili svoje postojanke ob Sueškem prekopu. Ob sredini prekopa med Menzaleškim, Balahškim, Timzaškim in velikim Grenkim jezerom so napravili obsežne poljske utrdbe, ki so opremljene po vseh pravilih moderne vojne tehnike z več vrstami zakopov, minami in številnimi baterijami. Po Sredozemskem morju na eni in po Rdečem morju na drugi strani je mogoč Angležem dovoz najtežjih vojniš potrebin, ki jih rabijo za utrdbo. Razen tega so Angleži napravili ob Nilu nekaj rezervnih zalog in taborov, zlasti ob križišču železnice, ki leži ob vznožju skalovitega pogorja Mokotam in loči mesto Kairo in Arabsko puščavo Sueški prekop. To ozemlje je naravna trdnjava. Vrhutega so zgradili Angleži baje vodne naprave, s katerimi hočejo poplavit izhodno ozemlje ob Sueškem prekopu. Po poročilih tujih listov utegnejo služiti te vodne naprave kot izborna obramba Sueškega prekopa. Natančnih podatkov o teh obrambnih napravah nimamo, zaradi tega tudi ne moremo presojati, v koliko bodo izpolnile angleške nade. Kakor znano, se pričinja Sueški prekop pri trdnjavi Port-Said ob Sredozemskem morju z dvema daleč v morje sezajočima moloma, ki zabranjujeta, da ne zanaša tam ob strani izlivajoči se Nil blata v kanal. Zahodna stran je od morja pa do Menzaleskega jezera pod vodo. Tudi izhodno obrežje, ki je nekoliko višje, se da poplaviti; toda ne povsod, tako na primer ne pri El Kantari, ki stoji na vzvišenem kraju. Približno enako je z južnim delom prekopa. O poplavljenju izhodnega obrežja pravzaprav ni mogoče govoriti, ker so le posamezni deli obrežja ravni, sicer je pa obrežje gričasto.

Do bojev ob Sueškem prekopu ni več dolgo. Na Angleškem menijo, da pride

tam že meseca januarja do resnih spopadov. Do tedaj pa hočejo Angleži zbrati tam mnogo vojaštva, ki ga drugod nujno ne potrebujejo. Angleži, Irci, Avstralci, Indci, Sudanci se bodo tam borili za Anglijo. Tudi nekaj Galipolskih čet in čete, ki so čakale na raznih otokih (Imbros, Tenedos, Lemnos) v Sredozemskem morju, čakajo na povelje, da pojdejo v Egipt.

Ali so prenehali politični boji?

Državna uprava je sistirala delovanje političnih društev, omejila zborovalno svobodo, ker je hotela s tem doseči, da se ne bi izrabljale politične razlike in politični boji v pospeševanje nasprotstva med posameznimi gospodarskimi ali političnimi skupinami v državi. To, kar je državna uprava ukrenila pri nas, se je zgodilo z manjšo razliko tudi v vseh drugih državah, ki so zapletene v vojno.

Državna oblast je imela pri tem namen, da ohrani v državnem organizmu enotnost stremjenja, da utrdi stremjenje države in ga obvaruje proti vsem vplivom, ki utegnejo oslabiti soglasje. Da se ta namen čim lažje doseže, naglašajo s posebnim povdarkom skupni interes, državni interes in kaže na posledice nesloge med državljani.

Motil bi se pa, kdor bi mislil, da je politični boj ponehal. Politični boj je z razvojem nerazdružljiv, zato opazamo, da se boj nadaljuje, dasi v drugačnih oblikah.

Omenjali smo že, da skušajo najprej politične stranke, zanašajoč se na svojo politično moč, vplivati na notranjo uredbo v državi med vojno ter si zagotoviti politični in gospodarski ugled in okrepitev po vojni. Čas vojne je pravzaprav čas gospodarske organizacije za vse tiste politične stranke, ki so imele že pred vojno kolikortoliko trdne postojanke v svojih organizacijah in v raznih upravnih korporacijah. Ta politični boj se nam zdi naraven in utemeljen v sebičnosti, v samoobrambi.

Nikakor se pa ne vrši politični boj samo na tak način. Če čitamo časopise, opazujemo v njih posebno vrsto političnih bojev zlasti proti delavskim organizacijam in socialni demokraciji. Ne, to niso boji, marveč le konstatiranje o razkolu v socialni demokraciji, ki naj dokazuje nesoglasje, razdor in spor glede temeljnih načel delavstva. V poročilih ne čitamo sovražstva, ne, samo enostranska poročila, ki zamolče marsikaj resnice, ki bi utegnili podati povsem drugačno sliko.

Kakšno vpitje so zagnali radi glasovanja v nemškem državnem zboru, kakšen krik so vprizorili ob priliki pariškega socialističnega kongresa, kako razlagajo listi spremembo imena »Guerre Sociale« v »Victoria«. Vse to so pa le sporadni pojavi v sedanji vojni, ki pravzaprav nimajo z delavskim gibanjem ničesar opraviti. Naglašanje takozvanega razkola je vsekakor politična agitacija, ima tendenco, zbuja nezaupanje med pristaši stranke, se jati razpor in stranko oslabiti.

Vojna ni v okvirju programa socialne demokracije. Vojno so povzročile kosmopolitiške razmere, ki nimajo s socializmom pravzaprav ničesar opraviti, zato se trenutno nastopanje strankinih parlamentarnih ne more smatrati za strankino zadevo, marveč le kot nujno zadevo trenutnega položaja.

Če presojamo stvar s tega stališča, smo popolnoma opravičeni, da zavračamo z vso odločnostjo tendenčne vesti o socialistih v posameznih deželah. Interes delavstva se še ni in se tudi po vojni ne bo izpremenil. Posamezni sklepi, posamezni

nazori so ntjbrže posledica plemenitega čutenja za strankino stvar, ki jih pa sedaj ne moremo javno povsem objektivno presojati, ker izvemo le nepopolna in prav čisto tudi pristranska poročila.

Tak je sedanji politični boj, ki ni povsem lojalen.

Delavski voditelji za mir.

V božičnem članku je prineslo glasilo neodvisne delavske stranke »Labour Leader« članke, ki so jih spisali voditelji delavskih organizacij. Vsi izražajo željo po miru in kritizirajo vojevanje. Tako pravi n. pr. Jowett:

»Če nas ne bi bila naša vlada zapegljala v dardanelsko in balkansko pustolovstvo, ne bi bilo prišlo Turku ali Nemcu nikdar na misel, da nas ogroža v Egiptu, in tako bi tudi ne bila potrebna nesrečna bagdadska ekspedicija. Ljudje ne znajo voditi vojne, žalibog, tudi ne mir skleniti.«

Drug članek pravi: Naj bodo uspehi osvojevalne vojne že kakršnikoli, zagovorniki brambne dolžnosti bodo kljub temu skušali izvesti svoje načrte. Pravijo, da naj zaradi uvedbe brambne dolžnosti izgube nasprotniki pogum, a zavezniki pa naj se opogumijo. Z enako logiko bi utegnili mi odpraviti monarhijo, da bi napravili francoski republiki veselje, ali uvesti avtokracijo, da bi z njo razveselili ruske avtokrate.

Snowden meni: »Asquithova izjava, da je angleška vlada voljna upoštevati vsak resen predlog glede miru in kakor hitro mogoče se posvetovati s parlamentom, je najbolj nadejalna beseda, ki smo jo slišali do sedaj. Ker mnogo ljudi tudi v Nemčiji prav tisto želi, bi bilo primerno, če doženemo, na kakšnem temelju bi se mogli zediniti. Zakaj, da bi zagovorniki vojaške odločitve imeli prav v tem, da preženo Nemce preko svojih meja nazaj, tega ne veruje noben človek več, ki ima kaj pameti. Potem se treba dalje bojevati, dokler pade zadnji človek, ki je v za vojske sposobni starosti, kar je seveda absolutna neumnost. Ali ne bi namesto tega skušali prej poiskati načelne točke, o čemer se govori v parlamentu in tudi povsod zunaj?«

Brailsford piše: »Ententa želi izvedbo nacionalnega principa. Nemčija želi kolonialno posest. Mi socialisti smatramo kolonialno razširitev za izrodek kapitalizma, toda narodi, ki so se bojevali za Maroko, Egipt, Korejo, Perzijo in Mezopotamijo tega ne morejo zameriti Nemčiji.«

Ko je razpravljal še o pogreških, ki jih je napravila vlada v mirnem času, pravi Brailsford dalje: »Diplomacija ni znala rešiti tega težavnega problema. Ker energija Nemčije ni mogla graditi železnic v tujini, je delala topove. Če ne more kolonizirati, se bo bojevala. Mir pa bo sprava.«

Svetovna vojna.

Na italijanskem bojišču se vrše manjši boji. Večji sunki so bili le ob goriškem in tolminskem območju in pa na Tirolskem. Italijani hočejo sedaj po ogromnih izgubah v četrti soški bitki, doseči kak uspeh na južnem Tirolskem. Njihove operacije se vrše proti našim črtam zapadno Adiže, med Rivo in Lardarom. V Judikariji kakor tudi v prostoru severno Bezece napada sovražnik, izpraznjena je bila samo naša sprednja pozicija na hribu Vies, Koncejske doline sovražnik ni mogel več forcirati. V dolini Ledro, v mali kotlini Tiarno in Bezecca in v Judikariji pri kraju Štero in severno ima pripravljene

ne za napad svoje čete, kakor se da soditi. Naše pozicije tamkaj branijo utrdbe zaporne skupine Lardarske in trdnjave Riva, katerih sovražnik ni mogel še premagati in jih tudi ne bo. Celo alpsko fronto, do ceste čez prelaz Rolle, je sovražnik napadal povsod, kjer so vozne ceste. V Cordevolski dolini in na Col di Lana je teklo že obilo krvi, ali Italijani nimajo uspehov.

»Extrablade« poroča: Italijanski napad ob Soči ni dal doslej nobenega rezultata. Gotovo je, da je za Italijane ugodnejše, da se ne vršijo boji ob njihovi deželi. Šli so takoj čez malo utrjeno mejo, ker je bila avstrijska glavna obrambna meja ob Soči. Na binkoštno nedeljo je Salandra napovedal vojno, sedaj je že Božič pa še Gorice nima. Ali na stotisoče ljudi je žrtvovanih in milijone je stalo, samo da so dospeli od Binkošti do Božiča.

Angleži silijo Italijane, da bi šli v Egipt na pomoč, kar pa v zmislu pogodbe odklanjajo, ker imajo interese le še v Siriji. Pričakovati je torej, da Italija ne bo poizkušala drugod svojo srečo nego ob avstrijski meji, v Albaniji in eventualno v Siriji, če bo prilika za sodelovanje, ker ima tam svoje interese.

Italijani so poslali tudi aeroplan v Postojno in spuščali iz njega osti, ki pa niso povzročile velike nesreče.

V italijanski vojni so vpokojili že 60 generalov odkar traja vojna.

Vojna na Balkanu v velikem stilu počiva. Črnogorci so morali zapustiti zadnji del zasedenega avstrijskega ozemlja. Operacije vsled hude zime sicer počasi napredujejo, vendar se pa dovršuje obkolitev. Bulgari so prodrli za bežečimi Srbi do Elbasana v Albaniji, kjer so imeli še ljute boje s Srbi, ki so se pa že umaknili. Bulgari bodo prodirali dalje proti Draču, da odrežejo Srbe in Črnogorce. Tudi Esad paša je bežal, ker mu Albanci več ne zapajo. V Valoni v južni Albaniji izkrcavajo Italijani svoje čete. Doslej so jih izkrcali že do 20.000 ter utrjujejo Valono. Italijansko izkrcavanje pa ni vseh Grkom, zato so protestirali v Rimu, kjer je pa protest zbudil nevoljo, češ, da to prav nič ne briga Grke. V dolini Vardarja avstrijske in nemške čete še niso prodrle na grška tla, pač pa so Nemci jeli že napadati Francoze ob Doiranskem jezeru. Grčija se še ni odločila. Ostati hoče nevtralna in je že takorekoč izjavila, da se ne more protiviti, če postane grško ozemlje bojišče, ker se ententa ni ravnala po dogovorih. Ententa utrjuje Solun, izkrcava v Kavali in utrjuje Kalkidiko, ne da bi imela do tega pravico. Tudi Bulgarom ne bo zabranjen prestop na grška tla. V Solunu so imeli Grki večjo posadko, ki ji je zapovedoval grški prestolonaslednik. Te čete je sedaj vlada odpoklicala iz Soluna, kar zbujajo pri Angležih in Francozih sum, da se hoče Grčija odločiti proti njim. Ministrski predsednik Skuludis je nevtralist, a v ministrstvu še ni soglasja. Gunaris, ki utegne postati ministrski predsednik, čim dozore razmere, pa je za osrednji državi. Francozi in Angleži so poslali svoje brodovje na grško obalo, kjer strogo kontrolirajo ves promet.

Dardanelsko akcijo vendar opuste. Pravijo sicer, da ne umaknejo vseh čet z Galipolija, a najbrže bodo morali to storiti prav kmalu.

Turčija je organizirala sedem armad. Večja armada se pripravlja na napad na Sueški prekop in Egipt. Angleži imajo tam že mnogo vojaštva, a že doslej so jih napadali z uspehom na zahodu Senuzi in v Egiptu samem ni nobenega zaupanja do Angležev. Po celem Egiptu je proklamirano obsedno stanje.

V Mezopotamiji in južni Arabiji se vrše nadalje večje in manjše praske.

Rusko bojišče je bilo dokaj časa precej mirno. Že pred štirinajstimi dnevi pa je Rusija ojačevala ob južnoizhodni gališki fronti in bukovinski meji v Besarabiji svoje čete. Večkrat je tudi napadala avstrijske postojanke, ki so imele namen prisvojiti si važnejše pozicije, ali pa imajo morda le demonstrativni pomen, zakaj skoro neverjetno je, da bi hoteli prodreti bojno črto. Prvi ljuti napadi so bili na božični večer in avstrijske čete so zavrnile osem napadov v 24 urah. Napadi se vrše s silnimi množicami vojaštva, ki so bili pa odbiti. Nemci so obstreljevali tudi Rigo. V Rusiji je zavladala silna nevolja proti vojni. Stranke so needine, vrše se demonstracije. V Petrogradu je demonstriralo okoli 10.000 žena zaradi podpor in preskrbnine družin po padlih vojaki. Proti demonstraciji je nastopilo vojaštvo in je razgnalo žene.

Municijo za Ruse dobavlja Japonska; kakor pravijo poročila, je domala polovica ruske municije japonskega vira.

Na zahodnem francoskem bojišču se vrše običajni boji, zlasti topovski. Ponehali so boji le na severnem delu v Flandriji. V Argonskem lesu so Nemci zopet zavzeli Hartmannsweilerkopf, za katerega so se že treščetokrat vršili boji in je bil sedaj v posesti Francozov in zopet Nemcev. S francoskega bojišča so Angleži odvedli indijske čete, ter obetajo, da pošljejo milijon novih vojakov na francosko bojišče. Znaki angleško-francoskih napadov pa pričajo, da se pripravljajo na novo ofenzivo, ker napravljajo sunke zlasti pri važnih pozicijah. Listi so poročali, da se tudi Nemčija pripravlja na boje na zahodu. General Joffre je še vedno prepričan, da zmaga. Pravi pa, da bi morali žrtvovati 150.000 mož, če hočejo prodreti prvo nemško brambno črto v Šampanji, prav toliko mož bi padlo pri drugi črti in tretja bojna črta bi stala še 100.000 mož. Joffre je zaradi tega svetoval, da naj se počaka na angleško milijonsko armado do aprila ali maja. Seveda je veliko vprašanje, ali bo Anglija kos obljubi ali ne in ali morda ne bo potrebovala svojih čet drugod. Angleškim četam načeluje sedaj na Francoskem general Douglas Haig.

Domachi pregled

Delavski žepni koledar za leto 1916 je pošel in se začne razpošiljati ponatisk. Naročila naj se pošiljajo na naslov sodr. Ign. Sitter, Delavski dom, Trbovlje.

Javno cepljenje koz v Ljubljani se vrši vsak dan ob 2. popoldne v Mestnem domu do dne 5. januarja brezplačno.

Mestna vojna prodajalna v Ljubljani je zopet na Turjaškem trgu. Od 30. t. m. naprej posluje mestna vojna prodajalna zopet na Turjaškem trgu in ne več v Prešernovi ulici. Prodaja se ješprenj in kruh.

Otrok zgorel. Posestnica Jera Bizjan v Horjulu je šla dne 19. t. m. po vodo na 150 korakov oddaljeni studenec. V njeni odsotnosti je šla njena 4letna hčerka Frančiška pred zakurjeno peč. Tu se ji je vnela obleka, in ko se je na njen krik vrnila mati, je bila že tako opečena, da je naslednji dan umrla.

Krone se zaračunajo pri vplačilih v Švico: 100 frankov = 145 K; v Nemčijo 100 mark = 144 K.

Cena domače koruze, ki je porabna za človeško hrano. Kоруza je zaplenjena z drugim žitom vred v prid države. Kdor jo hoče prodati, jo sme prodati samo komisijonarjem »Zavoda za promet z žitom, podružnica v Ljubljani«. Cene zdrave, zrešane koruze, ki je porabna za človeško hrano, je 29 kron za 100 kg netto, postavljena na bližnjo železniško postajo.

Pokojninsko zavarovanje nastavljenec. Naredba notranjega ministrstva podaljšuje roke pri penzijskem zavarovanju, ker dosedanji roki niso primerni za izredne čase. Vsem onim nastavljenecem, ki so vsled vojne bili preko poldrugo leto (18 mesecev) brez take službe, v kateri bi morali biti zavarovani, se njihove pravice iz pokojninskega zavarovanja varuje na ta način, da se pri 18mesečnem varstvu zavarovalnih pravic, pri roku za uveljavljanje pravice do povrnitve premij, za vplačilo priznanih pristojbin in pri rokih za prostovoljno nadaljevanje zavarovanja čas od 1. avgusta 1914 do končane demobilizacije ne uračuni v te roke.

Zvišanje cen sladkorju. Glasom ministrske naredbe z dne 7. julija 1915 o uređitvi prometa s sladkorjem se zviša za konsumni sladkor določena temeljna cena 88 K 50 vin. za 100 kg pri dobavah po 31. decembru 1915 dne 1. januarja in 1. marca 1916 za 50 vin. pri 100 kg. Pričakovati je tedaj tudi v nadrobni prodaji ponovnega zvišanja cen sladkorju, vendar pred 1. februarjem baje ne.

Izdatki za begunce. »Nова Reforma« poroča, da je bilo do oktobra t. l. v oskrbi 390.146 beguncev, od teh 25.394 na Štajerskem. V barakah je bilo nastanjenih vsega skupaj 73.028 beguncev, od teh na Štajerskem 14.528. Za preživljanje beguncev se je izdalo v denarju 82.457.778 K 68 vin., za ohranitev barak 41.652.641 K 13 vin., za druga stanovanja 1.014.835 K 45 vin., za nakup obleke in perila 11.116.042 K 37 vin., za zdravstvo 3.128.045 K 95 vin., za kulturne namene 1.463.872 K 18 vin., za verske namene 83.473 K 21 vin. Skupni izdatki znašajo 14.916.689 K 97 vin., od te vsote na Štajerskem 14.774.114 K 06 vin. Stroški za začasno nastanitev na Ogrskem znašajo 6.576.223 K, stroški za transport nazaj v domovino 50 milijonov kron, za druge vožnje 10.840 K, za selitve med taborišči 64.570.000 K, štiritedenske podpore za repatriirane begunce 6.504.000 K. Skupaj je izdala vlada za begunce do oktobra t. l. 279.504.090 K 47 vin.

Krščansko-socialna stranka in nemška ljudska stranka sta na dunajskem zborovanju sprejeli skupen program, po katerem bosta delali vbodoče skupno, zlasti glede gospodarskih odnošajev z Nemčijo.

Poostrene naredbe za potovanje na Nemško. Prejeli smo: Cesarska nemška vlada je izdala nove določbe o izdajanju potnih listov za nemške državljane v inozemstvu ter o poveritvi inozemskih potnih listov. Te določbe imajo namen, da se potovanje v Nemčijo omeji na slučaje neobhodne potrebe. Pri kupčijskih potovanjih se mora n. pr. dokazati, da se svrha potovanja ne dá doseči pismenim potom. Avstro-ogrski in drugi nenemški potni listi, ki naj bi služili za vstop v Nemčijo, morajo biti odslej za vsako prekoračenje meje opremljeni s posebnim poverilom pristojnega nemškega konzularnega zastopstva. Imetelj potnega lista mora v dosego poverila na potnem listu osebno priti k uradu in prinesiti s seboj dva prvotna odtisa (ne prilepljena) tiste fotografije, ki je pritrjena v potnem listu, ki se spravi na konzulatu. Ta fotografija mora biti iz najnovejšega časa in tako velika in natančna, da je mogoče na njej jasno spoznati obraz fotografiranca. Tudi nemški državljani, ki prosiijo za potni list, morajo prinesiti s seboj dva nadaljna posnetka fotografije, ki naj se pritrji na potni list. Preje izdane potne liste ali druge legitimacije kakor tudi vojaške listine je prinesiti s seboj.

Krušne karte so uvedli sedaj tudi na Ogrskem. Dnevna množina je določena na 240 g, za one, ki težko delajo na 300 g in za kmete na 400 g. Pet gramov moke odgovarja 7 g kruha.

Roparski umor na Dunaju. Minuli teden se je izvršil na Dunaju roparski umor. Žrtev je vdova železniškega uradnika gospa Marija Zavrel. Umor so odkrili šele tretji dan. Njeno stanovanje obstoji iz predsobe, sobe, kabine in kuhinje, in sicer je vhod iz predsobe v ostale prostore. Kabinet je oddajala v najem in je nazadnje stanoval v njem tehnik Borislav Golubovič, prej so pa stanovali pri njej slovenki dijaki. Imel je pri gospodinjti tudi zajtrk. V sredo in četrtek ni dobil več zajtrka, zvonil je, a ni bilo nobenega odziva: mislil je, da je gospodinja pozabila nanj, ali pa da je ni doma. Ker se mu je zdelo vse čudno, je v petek obvestil policijo, ki je siloma odprla vrata in našla ženo v krvi mrtvo ter oropano vse stanovanje. Zločinec je svojo žrtev najprej pobil in ji potem še prerezal vrat. To se je zgodilo najbrže oni teden v torek ponoči, ker so ženo videli zadnjič v torek ob pol 11. zvečer. Zločinca doslej še niso mogli izslediti. Neka gospodična Svoboda ve le povedati, da je videla tujega človeka, ki je tisti večer govoril pred stanovanjem z Zavrelovo. Za izsleditev zločinca so razpisali 500 kron.

Novi predpisi o potnih izkazih dvornih, državnih in železniških uslužbencev. Veljavna uradna, s fotografijo in lastnoročnim podpisom opremljena železniška legitimacija daje — namesto z ukazom skupnega ministrstva dne 17. avgusta 1915, drž. zak. št. 241, predpisanega potnega lista — pravico, da se sme stopiti na »širše« bojno območje ali iti z njega. Daje zadoščuje ta legitimacija za aktivne dvorne, državne in železniške uslužbence, ki so že v ožjem bojnem območju, za izkazovanje v tem območju, seveda pa ne v takimenovanem »območju čet«. Če pa potujejo aktivni dvorni, državni in železniški uslužbenci po službenem naročilu, se morajo izkazati, ko stopijo čez mejo »ožjega« bojnega območja, razven z železniško legitimacijo, še z dotičnim uradnim pismenim naročilom svoje službene oblasti (s službenim naročilom). Za **privatna potovanja** v »ožje« bojno območje ali iz njega si morajo izposlovati aktivni dvorni, državni in železniški uslužbenci prej za prestop čez mejo potrebno dovoljenje pristojne vojaške oblasti naravnost s tem, da vpošljejo svojo legitimacijo, ali pa službenim potom. — **Sveji dvornih, državnih in železniških uslužbencev** (t. j. soproge in otroci čez 14 let stari), naj potujejo v njihovem spremstvu ali sami, kakor tudi **umirovljeni** dvorni, državni in železniški uslužbenci se pa morajo izkazati na potovanju v bojna območja ali iz njih, kakor vse druge civilne osebe po predpisu navedenega ministrskega ukaza s potnim listom, oziroma z vojaškim dovoljenjem za prestop čez mejo ožjega bojnega območja. — Posebne določbe veljajo samo za one **svojce** aktivnih dvornih, državnih in železniških uslužbencev, ki imajo uradno, s fotografijo in lastnoročnim podpisom opremljeno legitimacijo (ne samo karto o istovetnosti), v toliko, da nadomestuje tem osebam imenovana legitimacija glede širšega vojnega območja potni list. — Za prestop čez mejo ožjega bojnega območja je pa treba tudi tem osebam, kakor vsem drugim civilnim osebam, potnega lista in vojaškega dovoljenja.

Državna komisija bolniških blagajen namerava sklicati državno konferenco bolniških blagajen na Dunaj, ki se naj vrši najkasneje meseca januarja 1916. Okrožnice je že razposlala blagajnam.

Poizvedbe o vojnih ujetnikih. Uradno se naznanja: Zadnji čas se množe slučaji, da se privatne osebe obračajo na c. in kr. vojno ministrstvo s prošnjo za izvestja o usodi posameznih vojnih ujetnikov. Ob-

činstvo se zato opozarja na to, da se je za taka izvešja o vojnih ujetnikih že iz ozirov na hitrejši odgovor obračati izključno na naslov: »Gemeinsamer Zentralnachweisbureau vom »Roten Kreuze«, Auskunftsstelle für Kriegsgefangene, Wien, I. Fischhof 3« — nikar pa ne na c. in kr. vojno ministrstvo. Vprašanja, ki so naslovljena na c. in kr. ministrstvo, pošilja le-ta dalje navedeni poizvedovalnici za vojne ujetnike, tako da se na ta način stvar le zavleče.

Vojne pošte, ki sprejemajo pošne zavojce: Štev. 6, 10, 12, 13, 14, 15, 17, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 47, 48, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 96, 97, 98, 100, 101, 102, 104, 105, 106, 107, 108, 109—113, 116, 118—121, 123, 124, 126—128, 130, 132, 134, 135, 137, 139, 141, 142, 143, 144, 148, 154, 155, 156, 157, 158, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 171, 172, 173, 174, 175, 177, 178, 179, 181, 182, 183, 184, 200, 201, 202, 204, 206, 207, 208, 209, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219—225, 231, 232, 251, 252, 253, 254, 255, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 319, 320, 321, 322, 323, 325, 326—330, 350, 351, 352—354, 355, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 630.

Advokatje — vojni liferantje. Sodišče v Debrecinu na Ogrskem je štiri dni razpravljalo o goljufijah, ki so jih zagrešili odvetniki Jakob Flias, dr. Henrik Brüll in dr. Emerih Szep kot vojni liferantje. Ti trije odvetniki so namreč prevzeli preskrbo hrane za neko debrecinsko bolnico, a so dajali take stvari, da jih bolniki niso mogli uživati. Obsojeni so bili: Jakob Flias na dve leti ječe in 4000 kron globe, dr. Henrik Brüll na dve leti ječe in 2000 kron globe, dr. Emerik Szep na poldrugo leto ječe in 1500 kron globe. Vrh tega so obsojenci izgubili za tri leta pravico izvrševati odvetniški poklic.

Dvotirna proga Karlovac-Ogulin. List »Eisenbahn« poroča: Kakor je znano, je proga Budimpešta-Reka državne železnice enotirna. Z zgradbo proge Ogulin — deželna meja blizu Knina (ogrsko-dalmatinska železnica) in z otvoritvijo proge Karlovac — deželna meja blizu Metlike se more pričakovati v skorajšnji bodočnosti neposredno črto iz Ljubljane čez Bubnjarci-Karlovac-Ogulin-Knin do Splita. Zaradi mogočnosti takega neposrednega prometa je upati, da promet zelo naraste, ter se ne bo mogel razvijati na onem delu proge Karlovac-Oštarije, vsled česar se mora imenovani del proge pretvoriti v dvotiren. Otvoritev drugega tira se otvori javnemu prometu najbrže istočasno, ko bo dograjena ogrsko-dalmatinska železniška proga.

Določbe glede porabe moke na Ogrskem. Iz Budimpešte se poroča: Uradni list javlja vladno naredbo, s katero se določa dnevna množina moke za osebo. Od 10. januarja 1916 dalje se sme porabiti na glavo in dan kvečjemu 240 gramov pšenične, ržene in ječmenove moke. Ljudje, ki opravljajo težko fizično delo, smejo na dan porabiti 300 g. kmetje pa 400 g.; 5 g. moke odgovarja 7 g. kruha. Od 10. januarja 1916 se sme oddajati pšenična, ržena in ječmenova moka ter njihove zmesi kakor tudi kruh le proti krušnim izkaznicam. Zaloge nad določeno dnevno količino se smejo naložiti le do množine, zadostujoče do 16. avgusta 1916. Preostanki se morajo na zahtevo upravnih oblasti oddati po maksimalni ceni v svrhu javne potrebe.

Obsojena vojaška liferanta. V Budimpešti sta bila obsojena Samuel Neumann

na šest mesecev, Josip Neumann pa na štiri mesece, ker sta poskusila podkupiti vojaške uradnike, da bi slabo blago za armado sprejemalo kot dobro.

Hrvaški deželni zbor tudi zboruje.

Prepoved cirilice v bosanskem pošt-nem in brzojavnem prometu. Iz Sarajeva poročajo: Vojno ministrstvo je prepovedalo uporabo cirilice v pošt-nem in brzojavnem prometu. Vsi naslovi in druge pismene, za pošto namenjene navedbe morajo biti pisani z latinico ali z gotico. Podpisi strank s cirilico se smatrajo samo za podkrižanje.

Najprijetnejše odvajalno sredstvo so po mnenju vseh, ki ga poznajo, Fellerjeve mehko odvajalne rabarbarne kroglice z znamko »Elzakroglice«. Dočim marsikatera odvajalna sredstva čreva dražijo in slabe želodec, vplivajo »Elzakroglice« okrepčujoče na želodec in nimajo drugačnih škodljivih posledic. Zaslužijo torej vsakakor prednost. 6 škatlic pošlje kamorkoli franko za 4 K 40 h lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 334 (Hrvaško). Obenem se lahko naroči Fellerjev bolečine hladeči, blagodejni, poživljajoči fluid iz rastlinskih esenc z znamko »Elzafluid«. 12 steklenic franko velja 6 K. (vu).

Svetovni pregled.

Živila iz Rumunije. Dogovor zaradi dovoza živil iz Rumunije je sklenjen. Rumunija je obljubila dati 20.000 vagonov pšenice, 10.000 vagonov koruze, 7500 vagonov ječmena, 50.000 vagonov ovsa, 5000 vagonov fižola ter 2500 vagonov graha. 30.000 vagonov bo prepeljanih po železnici, 20.000 vagonov pa po Donavi in to v času od 1. januarja do 1. aprila 1916. Ta živila se razdele tako, da pride vselej šest vagonov na Nemčijo in pet vagonov na Avstro-Ogrsko. — Z druge strani se poroča, da je kupljenih v Rumuniji 900.000 vreč pšenične moke.

Načelnik bulgarskega generalnega štaba o vojnih vprašanjih. »Az Est« je objavil razgovor svojega poročevalca z načelnikom bulgarskega generalnega štaba o raznih vojnih vprašanjih. Ta je izjavil: O miru se danes sploh ne da govoriti. Najprvo moramo streti veliko ofenzivo, ki jo pripravljajo zavezniki za spomlad. Vendar pa opažam pri sovražnikih že sedaj znamenja slabosti. Tako so n. pr. v Angliji ublažili cenzuro, da lahko časopisje razpravlja tudi o miru. Znamenje slabosti je tudi, da so prisilili Italijo, podpisati londonsko konvencijo o skupnem miru. Moje trdno prepričanje je, da se bodo spomladi pokazale možnosti miru.

Bulgarsko sobranje je imelo par sej. Kralj Ferdinand je sam prečital prestolni govor. Dne 28. t. m. je bilo sobranje odgodelo do 26. januarja 1916.

Nemški list v Belgradu. V Belgradu izhaja list »Belgrader Nachrichten«.

Kralj Peter je končno odšel v Italijo v Caserto pri Napolju.

Hardnovo »Zukunft« je nemška vojaška oblast ustavila.

Kje so sedaj naši ujetniki v Srbiji. Predsednik ogrskega urada za vojne ujetnike, tajni svetnik dr. Daranyi je brzojavno vprašal kneginjo Ypsilandi v Atenah o usodi naših vojnih ujetnikov, katere so Srbi odvedli s seboj. Dobil je odgovor: Izvem, da je 20.000 avstrijskih ujetnikov prišlo v Tirano in Elbassan. Tukajšnji preskrbovalni urad je odredil brzojavne poizvedbe, katere takoj sporočimo v Budimpešto. Kneginja Ypsilandi.

General Castelnau pri kralju Konstantinu. Joffreov pomočnik, general Castelnau, je obiskal tudi grškega kralja. »Corriere della sera« zatrjuje, da je bil Castel-

nauov obisk le akt vpljudnosti in da francoska vlada ni stavila nikakih novih izjav. Castelnau da je kralju izjavil, da je četverozveza odločena, preprečiti vsako prodiranje sovražnikov na Solun. Sedanje čete ostanejo v Solunu, če bo treba, se bodo izkrcale nove, ne da bi bilo njihovo število omejeno. Castelnau je kralja informiral o obrambnih ukrepih entente ter izrazil željo, da naj bi ostala Grška tudi vnaprej dobrohotno nevtralna. — Kralj Konstantin je ponovil svojo željo, da naj bi ostala nevtralnost in suverenost Grške nedotaknjena.

Obračun narodne jubilejske razstave v Rimu leta 1911. Italijanska vlada je predložila obračun jubilejne razstave v Rimu leta 1911. Pokriti je treba deficit 16,150.000 lir. To razstavo je vodil senator grof San Martino, izkoriščale pa so jo mnoge osebe, ki so se udeleževale vojnega hujskanja in okoriščale z dobavami za armado.

Rumunija ostane nevtralna. Ententa silno pritiska nanjo in pošilja v Bukarešt poslanstvo za poslanstvom.

Boji ob Sueškem prekopu. »Agence Havas« poroča iz Kaira, da so se ob Sueškem prekopu zopet vršili boji. Baje je 1200 turških mož s topovi in strojnimi puškami 24 milj zapadno od Matruha napadlo angleške čete. Čez dan so se Angleži upirali, ponoči pa so bili prisiljeni, da so se umaknili. Angleži so izgubili 28 mrtvih in 90 ranjenih.

Vstaja na Sumatri. Iz verskih razlogov je izbruhnila vstaja na Sumatri. Vstaši so ponoči vdrli v predsednikovo stanovanje. Predsednik je zbežal. Nekaj vstašev je ubitih, več ranjenih, dva vojaka sta mrtva.

Zblaznel ruski vojni ujetnik. Bogati žid Ignacij Grünfeld ima pri Munkaču na Ogrskem veleposestvo Batyn v najem in je dobil za delo večje število ruskih vojnih ujetnikov. Med njimi je bil tudi prav izobražen, več jezikov zmožen mlad Rus. Grünfeld ga je večkrat povabil na kosilo. Dne 6. decembra je bila Grünfeldova žena odsotna. Ruski ujetnik se je splazil v njeno sobo, vzel revolver, ki se je tam nahajal in potem šel v drugo sobo, kjer sta spala Grünfeld in njegova hčerka. Ujetnik je zapalil vžigalico in je začel streljati na Grünfelda in njegovo hčerko. Ko je ugasnila vžigalica, je bežal iz sobe, razgnal služinčad in sklical druge ruske ujetnike, da ga ubranijo. Grünfeld je umrl, njegova hči je težko ranjena. Morilec je sin ruskega popa in je že dolgo na živcih bolan. Zločin je storil v blaznosti.

Klici po miru v Rusiji. V Rusiji se vedno bolj pogosto čuje klic po miru z osrednjima vevsilama. Posebno desnica in konservativna stranka agitirata za mir. V njih se, kakor piše »Birževie Vedomosti«, zrcali le želja vlade. Ruski konservativci, pravi omenjeni list, neprestano simpatizirajo z Nemci. Raje vidijo, da zmagajo ti, kakor ruski liberalci.

Vojni načrt sporazuma. »Tägl. Rundschau« poroča iz Amsterdam: Če se je tudi o sklepih na vojnem posvetu v Parizu strogo molčalo, se je le po parlamentarni indiskreciji izvedelo, da so na vojnem svetu sklenili: 1. Čete sporazuma v Solunu naj se povišajo na 500.000 mož, kakor je zahteval general Sarraill. 2. Gallipoli naj se polagoma izprazni. Tam se nahaja še približno 100.000 mož. 3. Zavezniki naj se izkrcajo v Mali Aziji. 4. Na zahodnem bojišču do spomladi stroga obramba. 5. Italija obljubi 50.000 mož za obrambo Egipta.

Angleška poštna cenzura. V Haag je dospelo poročilo, glasom katerega so spravili v četrtek z nekega holandskega parnika, ki se je vračal iz Amerike, pošto, obstoječo iz 600 vreč. Tudi s parnika »Christian Michelsen«, ki je dospel dne 27. de-

cembra v Rotterdam, so pri Dovru vzeli 40 vreč holandske pošte. — Iz Rotterdama poročajo, da so Angleži zaplenili vso za Holandsko določeno pošto iz Južne Amerike, ki je bila na parniku »Tubantia«. — Iz Stockholma poročajo, da so Angleži zaplenjeno švedsko pošto že zopet poslali naprej; 191 poštnih vreč je dospelo 28. t. m. v Göteborg, 339 jih še pričakujejo. Finski listi se pritožujejo, da je dovoz ruskega žita skoraj popolnoma prenehal, tako, da grozi nekaterim delom Finske pomanjkanje.

»Guerre Sociale« (socialna vojna) je bil ugleden list, ki ga je izdajal francoski socialist Gustav Hervé. Sedaj je Hervé izpremenil ime svojemu listu in ga imenuje »Victoria« (zmaga). Hervé je izpremenil najbrže ime listu zaradi tega, ker smatra, da se edino francoska socialistična stranka bori za pravično stvar in da doseže v tem pogledu zmago.

Ogroženo švedsko plovstvo. Iz Stockholma poročajo, da je vsled velikega mraza v Stockholmu plovba resno ogrožena. V zalivih in rokavih je led po več čevljev debel. Mnogo parnikov je obtičalo v ledu.

Lord Kitchener je zopet odšel na potovanje. Odrinil jo je sedaj v Egipt.

Angleški kabinet. Preko Amsterdama se izve, da se v angleškem kabinetu pripravljajo izpremembe. Trdi se celo, da bo ministrski predsednik Asquith odstopil in da bo v tem slučaju demisioniral tudi zunanji minister sir Edvard Grey.

Uradno poročilo o vseh izgubah Angležev. Uradno se poroča: Angleži so izgubili na vseh bojiščih do 9. decembra 1915. leta 119.925 mrtvih, 238.758 ranjenecv in 69.545 pogrešancev; na častnikih pa 7367 mrtvih, 13.365 ranjenecv in 2149 pogrešancev.

Eksplozije v Ameriki. Graška »Tagespost« javlja po zasebnem pismu iz Novega Jorka, da je bilo v zadnjih tednih v Ameriki pet tovarn v zrak pognanih. Škoda se cení na več kakor 20 milijonov dolarjev. Samo v eni tovarni je bilo uničenih 800 topov, ki so bili namenjeni za francoska in angleška bojišča. Obenem je zletelo v zrak na stotisoče šrapnelov in drugih izstrelkov.

Grozovito nevihto so imeli na Angleškem in ob norveškem obrežju, ki je povzročilo ogromno škodo. Silno mnogo ladij, ki so bile ob brežjih, je vihar razbil in na suhem razkrival in podiral hiše.

Angleški nabori. Lloyd-George je baje izjavil v nekem govoru v Glasgowu, da so uspehi lorda Darbyja sicer prav lepi, da pa ne zadostujejo, da bi dobili Angleži vojno.

Angleške izgube ladij. Reuter poroča, da znašajo izgube angleškega trgovskega brodovja, ki so jih cenili na 10 milijonov funtov, v zadnjih 16 mesecih samo 2.732.000 funtov (65.568.000 kron v zlatu) ali 4% vrednosti angleškega trgovskega brodovja.

Zakonsko predlogo glede brambne dolžnosti predloži na Angleškem minister Asquith te dni spodnji zbornici.

Ameriški milijonar Ford pride s svojim spremstvom v Evropo, da bo pripravil nevtralne države za posredovanje miru. Ford pravi, da bo sklical iz vsake nevtralne države nekaj vplivnih oseb, ki bodo potem na kongresih izdelali primerne predloge. Ford meni, da so tudi Angleži utrujeni, in je prepričan, da se mu posredovanje posreči. Inicijativo za to akcijo mu je dal ameriški ženski mirovni kongres. Ford ima prikupljiv, a obenem energičen nastop.

Mirovni apostol Ford. Iz Christijanije javljajo, da se je milijardar Ford odpeljal namesto v Stockholm v Bergen, da se od tam odpelje s parnikom »Bergenford« zopet v Ameriko. Pravijo, da mu je to nasvetoval zdravnik. Najbolj zanimivo pa je, da je pustil Ford svoje tovariše, ki so se odpeljali v Stockholm, na cedilu ter jih ni niti obvestil o svojem namenu. — Če je res?

Fordova mirovna misija. Kodanjski listi poročajo, da je bilo Fordovi ekspediciji prepovedano prirediti v Kodanju zborovanja. Nobenemu Amerikancu ne bo dovoljeno govoriti javno ali v zaključenih zborovanjih.

Zlato gre v Ameriko. Preko Berolina poročajo, da je zopet prispelo za dva milijona dolarjev zlata iz Londona v Novi Jork.

Mornariški program Zedinjenih držav. Zedinjene države nameravajo predvsem zvišati svoje vojno brodovje. O tem zvišanju smo poročali še svoj čas. Zadržuje se, da Zedinjene države lahko krijejo večji del svoje potrebščine v lastni deželi. Veliko skrb pa povzroča Zedinjenim državam vojska na kopnem, za katero bi le težko dobila vojakov, zlasti pa ne tako velikega števila, da bi bilo to število v sorazmerju z dolžino svoje meje. Če bi bila razpolagala Amerika z zadostno veliko armado, bi bila gotovo ob raznih prilikah nastopila drugače. Eden glavnih vzrokov, da mora Amerika svoje brodovje tako pomnožiti, je pač japonsko vprašanje.

Tožbe ministrskega predsednika Skuludisa. »Daily Chronicle« priobčuje obširen interview z grškim ministrskim predsednikom Skuludisom, ki se je baje izjavil: Diplomati in državniki četverozveze so krivi, ako se Grška danes ne bori na strani entente. Zahtevali so od Grške žrtve, nagrade pa ji niso obljubili. Hoteli so, da se grška armada udeleži dardanelske akcije, toda v isti sapi so povedali, da mi Grki ne smemo v Carigrad. Grška se ima francoski in angleški kulturi zahvaliti za mnogo več kakor nemški. Hotela je entente pošteno pomagati. V zadnjem času pa postopa četverozveza ž njo kakor s kako podjarmljeno deželo. Akoravno je šla grška vlada v svojih koncesijah do skrajnosti, ji je očital še te dni neki ententni poslanik, da je grški kralj prelomil svojo besedo. Bil sem tako ogorčen, da sem se obrnil naravnost na Greya in Brianda. Sedaj naš čakajo še strašnejše ure. Kako naj preprečimo, da zalije kri tudi našo državo. Avstrijci in Nemci imajo pravzaprav isto pravico vdreti na grška tla, kakor ententa. S seboj lahko pripeljejo Bulgare. Upam vsaj, da ti ne pridejo. V duhu vidim, da bo Grško opustošila divja, krvava vojna samo radi diplomatskih in vojaških pogreškov, ki jih je zagrešila četverozveza.

Italijansko bojevanje. Obstreljevanje bolnišnice v Gorici in zloraba ženevske zastave s strani italijanskih ladij sta jasen dokaz za brezvestnost sovražnika, ki zmerja druge z barbari, sam pa zagreša barbarske čine. Dognano je, da se je izvršilo bombardiranje bolnišnice v Gorici namenoma. V pomorskem boju 18. julija so zlorabili Italijani ženevsko zastavo, to je bil čin strahopetnosti, ki je brez primerne v bojih drugih mornaric. Umevno je torej, da se Italijani ne ozirajo na njo, marveč streljajo prav namenoma na bolnišnice... Navajamo še dva zgleda, kako postopajo Italijani. Pred par leti je na italijanski meji na vajah ponesrečil naš oficir. Padel je dol s skale. Zdravniška pomoč je bila nujna, ali italijanski financierji niso pustili zdravnika čez mejni most, da bi hitro prišel do ponesrečenca, po dolgih ovinkih je moral do njega; vendar pa ta-

krat, v miru, ni bilo vzroka za tako ravnanje in v bližini ni bilo nikakega italijanskega vojaškega objekta... V bojih pri Kustoci dne 24. junija 1866 so Italijani obesili na drevo z glavo navzdol tri lovce našega 21. lovskega bataljona, ki so prodirali naprej pred črto. Enega je bilo mogoče še rešiti. Generalmajor John je bil poslal oster protest La Marmoni in zapretil z represalijami, če bi se enake bestijalnosti ponavljale...

Francoski in socialistički kongres. Na pariškem socialističkem kongresu so bili razen ministrov Sembata, Guesde in Thomasa tudi Hervé in belgijski ministrski predsednik Vandervelde. Bracke je zahteval, naj se imenuje zopet enega edinega političkega strankinega voditelja na mesto umorjenega Jauresa. Glavni razgovor se je pečal s stranko in o nje stališču napram vojni. Compère Morel je zagovarjal stališče, da stranka ostani na stališču kakor pod Jauresom in Vaillantom, da smatra soudeležbo na nacionalni obrambi kot svojo dolžnost. Opozarjal je na cepitev stranke in ljudi, ki hočejo doseči mir z vojno, in ljudi, ki ne verujejo več na zmago. Končno je vzkliknil Compère-Morel: »Vi, ki govorite o miru, delate pripravo za reakcijo! Vodite najhujši udarec proti republiki in proti nacionalni obrambi; drugače pa se bojujete za zmago aliirancev. Bojujte se za socialno revolucijo!« Naslednji govornik je zahteval boljšo organizacijo nacionalne obrambe, odposlatev parlamentarnih komisarjev k posameznim oddelkom vojske, kakor tudi ustanovitve odborov za javni blagor. Bourderou je zahteval pravico, se shajati z nemškimi socialnimi demokrati, sklicujoč se na to, da so se že pred Zimmerwaldsko konferenco sešli poslanci Renaudel in Longuet z Bernsteinom in Kautskyjem. Zahteval je, da poizve motive tem sestankom in kdo jih je osnoval. Končal je z zagotovilom, da bo svoje delo nadaljeval, če se odobri ali pa ne. — Po poročilu lista »Petit Parisien« je formuliral Compère-Morel vprašanje glede miru takole: Če imajo vsi aliiranci dovolj vojaških, denarnih in gospodarskih virov, da dovedo narodno obrambo do dobrega konca — nič o miru in mirovni pogajanjih! Če ne, takoj mir, ali vsaj ne mašiti ušes pred vestmi o miru!

Japonci in Francozi. Oblasti so razglasile razsodbo v veleizdajniškem procesu na otoku Formozi. Od 1413 obtoženecv je bilo 900 obsojenih na smrt. Namen zarote je bil, odtrgati Formozo od Japonske, umoriti cesarja in ministrskega predsednika ter proglasiti na Japonskem republiko.

Upor na Kitajskem. Nedavno so izvolili predsednika kitajske republike cesarjem. Juanšikaj je sprejel cesarsko čast. Proti temu se je uprlo nekaj južnih pokrajin, ki jih najbrže hujska Japonska. Po ruskih poročilih je Japonska popolnoma pripravljena, da poseže v kitajske zmede, zlasti, ker ji ni všeč, da je postala Kitajska zopet cesarstvo. Japonska mornarica je že odšla v kitajsko obmorje.

Francoska tvornica za topove. Francija ima eno najstarejših in največjih tvornic za topove in orožje, namreč tvrdke Schneider in dr. v Le Creusotu v departmanu Saon-et-Loire, ki slovi sploh po svojih premogovnikih, plavžih, steklarnah, kamnolomih skrili in orožarnah. Temelj današnjemu velikanskemu podjetju so položili že 18. stoletja, ko se je tam ustanovila livarna za železo. Razvijati se je pa začelo podjetje šele od 1835. leta, ko je pristopil tvrdki kot družabnik lotarinški fužinar, Evgen Schneider. Tvrdka ima razen glavnih tvornic v Le Creusotu ladjedelnico, delavnico za vojne potrebščine, več rudnikov za premog ter koplje železno

rudo na Španskem, v Alžiru in Lotaringiji. Ima tudi posebne tvornice za artiljerijske predmete, strelišča in tvornice nezgorljivih stvari. Razen vojnega gradiva izdeluje trdka tudi parne kotle in parne stroje, lokomotive, parne turbine, motorje na petrolej in plin ter železno pločevino. V fužinskem oddelku je znamenita moderna baterija 73 peči za koks, ki se mehanično polnijo in dajo na dan po 360.000 kg koksa. Jeklarne izdelujejo fino topilno jeklo za izstrelke, žlahtno jeklo za orodje, Martinovo jeklo (po 100.000 ton na leto) in lito jeklo (po 75.000 ton na leto). Tvornica more napraviti jeklene kocke težke do tone. V mirnem času je bilo v tvornicah zaposlenih nad 20.000 delavcev. Že tedaj se je predelalo vsak dan nad 9000 ton surovin ter se je produciralo na leto 200.000 ton izgotovljenega blaga. Od tedaj pa se je delo v orožarnah seveda primerno pomnožilo.

Kako dolgo bo še trajala vojna? Moskovski dnevnik »Raneje Utro« je predložil to vprašanje najodličnejšim ruskim nacionalnim ekonomom. Odgovore priobčujejo sedaj tudi nemški listi. Profesor Ozerov je izjavil: Optimizem onih, ki so ob izbruhu vojne pričakovali, da bo Nemčija kmalu izstradana, je res kruta samoprevara, povzročil pa je tudi mnogo škode. Poldrugo leto vojne je Nemčijo seveda oslabilo, toda njena vojaška sila še davno ni strta. Profesor Ozerov je glede izida vojni pesimist: vojna pomenja ruin Evrope ter pripravlja hegemonijo Amerike. Trajala bo najmanj še eno leto in končala bo s tem, da se bodo evropske države popolnoma izčrpale. Konec bo ta, da bodo vsi evropski narodi premagani. Sedanja vojna je grob Evrope. Profesor Maslov pravi: V svojem stremljenju si pridobiti nova tržišča za svojo gospodarsko ekspanzijo, je Nemčija pričela boj, v katerem bo zmagal tertius gaudens — Amerika. Profesor Fridman izjavlja: Po mojem mnenju primanjkuje Nemčiji živil in surovin. Napačno pa bi bilo upati, da bo gospodarska kriza imela za posledico skorajšnji konec vojne. Na izid vojne pa utegnejo vplivati tudi socialne razmere.

Obdavčenje imen. Sila je vedno iznajdljiva. To se je pokazalo sedaj tudi na Nizozemskem. Oborožena nevtralnost te države velja že nad 2000 milijonov kron in finančni minister že dlje časa ni mogel spati vsled samih skrbi, kje naj dobi denar. Končno je res iztaknil nekaj posebnega, namreč davek na imena. Seveda ne na navadna imena, ampak na tiste pristavke in obeske, ki jih Nizozemci pritakajo navadnim imenom. Bogati ljudje so povsod nečimerni. Na Nizozemskem se izraža ta nečimernost s tem, da imajo ljudje po šest in sedem krstnih imen. Pri tej navadi je tudi malo špekulacije. Kolikor je več krstnih imen, toliko več je botrov in toliko več je krstnih daril. Vrh tega pa Nizozemci tudi veseli, če s kakim priveskom dajo svojemu imenu aristokratični blesk, naj si je tudi ponarejen. To delajo na jako priprost način, ali tako, da pritaknejo svojemu imenu še materno rodbinsko ime, ali pa ime kraja, iz katerega izhaja rodbina. Na ta način se čisto navaden gospod Kerkhove spremeni v »Kerkhove van Hardervyk tot Rozendaal«. Ta se glasi seveda vse bolj imenitno in aristokratično. Zdaj pa hoče nizozemski finančni minister za vsako nepotrebno ime na leto po dve kroni dayka. Ker je mnogo ljudi, ki imajo po sedem krstnih imen, bo to zneslo precej milijonov na leto. In ta dohodek bo stalen, kajti nečimerni in bogati Nizozemci zaradi par kronic ne bodo opustili stare navade, ki jim sploh jako ugaja.

Zadnja usluga. Noelle Roger, franco-

ska bolniška strežajka, priobčuje v svoji knjigi »Beleške bolniške strežajke« sledečo črtico: Francoska patrolja je izsledila v gozdiču štiri težko ranjene Nemce, ki so ležali in čakali smrti. Francozi so se ustavili in jim ponudili jedi. Trje so jo radi vzeli in s slastjo edli kruh in pili vino. Ali četrti je bil prehudo bolan, požirati ni mogel več. Tudi govoril ni več. Le s kretnjo je nazanil, da zanj ni več pomoči. In potem je ležal nepremično v svoji krvi, sam, smrt poleg sebe. Najmlajši od Francozov, vojak dvajsetih let, ga je gledal ves žalosten, ker ni mogel nič storiti zanj. Morda je čutil obupno samoto nemškega vojaka, ki je bil brezupen. In ker ni vedel, kaj naj stori, in ni umel boljše misli, je prišel tilo bližje, pokleknil in poljubil potno čelo sovražnikovo. Umirajoči vojak se je rahlo nasmejal, ko je občutil na čelu poljub mehkih, svežih ust. Mali vojak mu je pričaral ob njegovi zadnji uri prisotnost njegovih dragih, prinesel mu je zadnjo popotnico...

Oj ti vojni liferanti! Evgen Barta na Dunaju je prodajal čipke in nežne stvarice za žensko toaleta. Evgen Stierling na Dunaju pa je liferant za vse, kar kdo hoče. Nekega dne je prišel agent Evgen Stierling k prodajalcu čipk Evgenu Bartu in mu ponudil dobro kupčijo. Ponudil mu je, da mu preskrbi od vojnega ministrstva naročilo za 30.000 parov vojaških čevljev. Trgovci s čipkami ni sicer še nikoli nič imel opraviti z vojaškimi čevlji, a ponudbo je vendar takoj sprejel. Agent s je izgovoril za preskrbo naročila tri tisoč kron provizije in iz previdnosti zahteval takoj vsaj polovico. Barta je res dobil od vojnega ministrstva naročilo, naj dobavi 30.000 parov vojaških čevljev in je dal agentu za 15 tisoč kron menic. Prodajalec čipk je po vsi pravici upal, da bo z dobavo 30.000 parov čevljev obogatel. To bi se bilo tudi zgodilo, a mož ni mogel vojni upravi ničesar dati. Zdaj seveda ni hotel nič vedeti o proviziji, ki jo je obljubil, toda agent je menice kratkomalo iztožil, češ, preskrbel je naročilo, a če Barta ni mogel čevljev dobaviti, ga to nič ne briga. Barta pa se je iz trgovca s čipkami in ponesrečenega liferanta vojaških čevljev spremenil v — čuvarja pravosti. Postavil se je na stališče, da je nenravno zahtevati provizijo za preskrbo vojaških dobav in se je tudi res rešil plačila provizije.

PREVELIKA OBČUTLJIVOST

vratu pred mrzlim zrakom je le nezadostno kroženje krvi. Takozvano utrjenje v vratu pred vplivi mraza je pospešenje krvnega dotoka k vsem organom vratu in goltanca. To utrjenje dosežemo z zunanjim vribanjem in izgrgravanjem grla s Fellerjevim osvežujočim in poživlajočim fluidom iz rastlinskih esenc z znamko »Elzafluid«. Raba tega bolečine lajšajočega in sliz topečega domačega sredstva je najboljša profilaksa proti prehlajenju vratu. 12 steklenic za 6 K tega izvrstnega domačega sredstva pošlje kamorkoli franko lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 334 (Hrvaško). Ob prehlajenju je pospeševanje izmene snovi vedno najboljše vpliva. Kdor torej trpi na zapeki in zadržanju, naj vzame Fellerjeve mehke odvajajoče rabarbarne kroglice z znamko »Elzakroglice«, 6 škatlic velja 4 K 40 vin. franko in je priporočljivo, da naročite obe domači sredstvi, da jih imate vedno pri roki, kadar jih rabite. Kot priklada se lahko doda tudi Fellerjev mentolni črtnik proti migreni za 1 K in vedno zanesljivo sredstvo zoper kurja očesa: Fellerjev »turistovski obliž« z znamko »Elza« za 1 K in 2 K, bodo dostikrat mnogo koristili. (s)

Izdajatelj Ivan Mlinar.
Odgovorni urednik Viktor Zore.
Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Vsem svojim gostom, prijateljem in znancem
želi prav

**srečno in veselo
novo leto 1916!**

Jože in Ivanka Schrey,
gostilna „pri Fajmoštru“ Sv. Petra
nasip.

VESELO IN SREČNO NOVO LETO!

Želim vsem svojim cenjenim naročnikom, prijateljem in
znancem in se priporočam za enako zaupanje tudi v bo-
doče. Z velespoštovanjem

JOSIP REBEK, ključavničarski
mojster :: ::
Ljubljana, Frančevo nabrežje šte. 9.

Srečno in veselo novo leto

želita vsem svojim cenjenim odjemalcem,
prijateljem in znancem, proseč jih prijazne
naklonjenosti tudi v bodoče.

Z velespoštovanjem

Josip in Josipina Podkov

mesar

: Sv. Petra cesta šte. 7 (hotel Lloyd). :

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, Frančiškanska ulica šte. 6.

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, šupan-
stva in urade. Najmoder-
nejše plakate in vabila za
.. shode in veselice. ..

Letne zaključke

Najmodernejša uredba za
tiskanje listov, knjig, bro-
.. šur, muzikalij itd. ..

Stereotipija. Litografija.

Vojaški čevlji

**za častnike in
moštvo**

se dobe v vsaki množini v zalogi tovarne

Peter Kozina & Ko.

Ljubljana,
Breg šte. 20.

OKRAJNA BOLNIŠKA BLAGAJNA V ZAGORJU OB SAVI.

Pisarna: V poslopiju Občnega konsumnega društva I. nadstropje. — Uradne ure so od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 5. ure pop. Ob nedeljah in praznikih se ne uraduje.

Zdravnik blagajne.	Ordinira dopoldne.	Za člane:
Dr. Tomo Zarnik v Zagorju.	od 9. do 11. ure	V občinah: Zagorje, Kotedrež, Aržiše, St. Lambert in Kolovrat
Dr. Ivan Premrov, Gradec pri Litiji	od 8. do pol 12. ure	V sodnem okraju Litija, izvemši člane iz predilnice
Dr. Karol Wisinger, v predilnici v Gradcu pri Litiji	od 8. do 9. ure	Za člane iz predilnice v Gradcu pri Litiji
Dr. Rudolf Repič, Št. Vid pri Zatični	od 9. do 11. ure	V sodnem okraju Višnjagora

Člani iz občin Zagorje, Kotedrež, Aržiše, St. Lambert in Kolovrat, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznica za zdravnika. Člani iz predilnice se izkažejo pri zdravniku s svojo izkaznico. Vsi ostali člani iz sodnih okrajev Litija in Višnjagora, se morajo pri zdravniku izkazati z nakaznico, izgotovljeno od njih delodajalca. Stroškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list, se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. S pritožbami se je obračati na načelnika blagajne.

Načelstvo.

Ivan Jax in sin, Ljubljana

Dunajska cesta šte. 17

priporoča svojo bogato zalogo



šivalnih strojev
in stroje za pletenje
(Strickmaschinen)
za rodbino in obrt.



Vozna kolesa.

Pisalni stroji Adler.

Ceniki se dobe zastoni in franko.

Žepni koledar

za delavce sploh in prometne nameščence
za leto 1916

dobe sodrugi sedaj lahko pri zapu-
stnikih in vsi, ki so naročili kole-
darje od sodruga Ign. Sitterja v
Trbovljah po pošti. Kdor naroči več
kot 10 koledarjev dobi popust.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

Pisarna: Turjaški trg šte. 4, prvo nadstropje.
Uradne ure so od 8. zjutraj do 2. popoldne.
Ob nedeljah in praznikih je blagajna zaprta.

Zdravnik blagajne	Ordinira dopol. popol.	Stanovanje
Dr. Košenina Peter splošno zdravljenje	1/2 11—1/2 1	Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Rohida Ivan splošno zdravljenje	11—12 2—3	Dalmat. ul. št. 3, pritlič.
Dr. Rock Emil očesne in ušesne bol.	10—12 2—3	Frančišk. ul. št. 4. pritličje
Dr. R. Ipavic	10.—12. dop.	Mestni trg.
Dr. Kraigher Alojzi	1.—3 pop.	Poljanska cesta 18/1.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo
zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim iz-
stavi nakaznica za zdravnika (bolniško zglasnico);
brez te ordinirajo zdravniki le v nujnih slučajih.
Troškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam po-
zove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bol-
niška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpol-
njeni bolniški list se mora takoj oddati v blagaj-
niški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinira
le v nujnih slučajih. Za vstop v bolnico je treba
nakaznice. Zdravila se dobe v vseh ljubljanskih
lekarnah. Bolniščenina se izplačuje vsako soboto,
če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj do
1. popoldne.

S pritožbami se je obračati do načelnika okrajne
bolniške blagajne.

Načelstvo.

Vsem cenj. naročnikom „DELA VCA“
v Ljubljani in okolici želiva

srečno in veselo
novo leto 1916!

Joško in Rudi Berdajs, raznašalca.

Vsem velecenjenim obiskovalcem
KAVARNE „AVSTRIJA“
kakor tudi prijateljem in znancem kliče v
veliko srečo v

NOVEM LETU

ter se priporoča za prijazno naklonjenost
tudi v bodoče. — Z vsem spoštovanjem
Fani in Ivan Stritar
vogal Sv. Petra ceste-Radeckega cesta šte. 2.

Veselo novo leto 1916

želi ob zatonu starega leta vsem velecenjenim
odjemalcem, prijateljem, znancem in vsem na
bojnem polju priporočujoč se njihovi nadaljni
blagonaklonjenosti in beležim z velespošto-
vanjem

Makso Zaloker, drožarna
Ljubljana, Krakovski nasip šte. 26.

Vsem cenjenim trgovcem in odjemalcem

Kolinske kavne primesi

želi

srečno in veselo novo leto 1916

Kolinska tovarna za kavno primes v Ljubljani.

Srečno novo leto

želi vsem cenjenim gostom, znancem in prijateljem ter se nadalje priporoča

IGNACIJ BANKO

gostilna pri „Nacetu“, Martinova cesta.

ČEVLJARSKA OBRT

Josip Breskvar

Gradišče št. 7/1 na dvorišču

želi cenjenim naročnikom in odjemalcem
srečno in veselo novo leto!
Zahvaljuje se za sedanje zaupanje in se najtopleje priporoča za nadaljne naročbe.

Gostilna „Lekše“

Resljeva cesta št. 22

želi vsem častitim gostom, odjemalcem, prijateljem in znancem srečno in veselo
novo leto 1916!

Zahvaljujoč se za dosednji obisk, se priporoča tudi nadalje prijazni naklonjenosti
Marija Lekše.

Gostilna Fran Kavčič v Ljubljani,
Privoz št. 4

želi vsem častitim gostom, odjemalcem, prijateljem in znancem srečno in veselo

: novo leto! :

Zahvaljujoč se za dosednji obisk ter se priporoča tudi za nadalje prijazni naklonjenosti.
Z odličnim spoštovanjem

FRAN KAVČIČ.

Vsem svojim cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem
se srčno zahvaljujem za izkazano zaupanje v starem letu
ter se usojam priporočati še tudi nadalje in želim vsem

srečno in veselo

novo leto 1916!

Andrej Marčan

mesar. Prešernova ulica 10. Rimska cesta 19.

Ivan Jakopič

knjigovez

Frančevo nabrežje št. 13.

želi vsem cenjenim naročnikom srečno in

veselo novo leto

ter se priporoča tudi za naprej.

Gostilna „PETRIČ“

: Pot v Rožno dolino v Ljubljani :

želi svojim znancem in prijateljem, kakor tudi občinstvu

srečno in veselo novo leto!

Ter jih vabi tudi za naprej na vedno svežo konjsko
meso v vsaki obliki in po n. nižji ceni.

Marija Petrič, gostilničarka.

Restavracija pri Levu v Ljubljani

Marija Terezija cesta št. 16

želi vsem častitim gostom, železničarjem, prijateljem in znancem ter tudi vsem na vojnem polju

srečno novo leto 1916!

Zahvaljujoč se za dosednji obisk, se priporoča tudi za nadalje prijazni naklonjenosti.

Ivan Malenšič
restavrater.

**SREČNO IN VESELO
NOVO LETO 1916**

želi

JAKOB ZALAZNIK

pekarija, slaščičarna in kavarna v Ljubljani, Stari trg št. 21.

Srečno in veselo novo leto!

želim vsem svojim cenjenim odjemalcem, prijateljem in gostom ter se najtopleje zahvaljujem za dosedanja naročila in za obisk. Obenem tudi prosim, da me še nadalje počaste s cenjenimi naročili in poseti.

Z odličnim spoštovanjem

Peter Štepič, vinotržec, posestnik in gostilničar,
Spodnja Šiška, Tržna ulica št. 256.

Srečno novo leto

želi svojim odjemalcem

Učiteljska tiskarna

v Ljubljani,

reg. zadruga z omejeno zavezo.

Veselo in srečno novo leto 1916!

vošči vsem cenjenim gostom, prijateljem in znancem, ter se obenem zahvaljujem za obilno doslej izkazano zaupanje, priporočujoč se, da se mi isto ohrani tudi v bodoče.

Stanislav Horak
restavracija na Južnem kolodvoru v Ljubljani.

SREČNO IN VESELO NOVO LETO

vsem cenjenim gospodom odjemalcem, prijateljem
in znancem želi

Jos. Zidar ————— Ljubljana.

Grand hotel „UNION“ v Ljubljani

restavracija, kavarna in klet

1916 veselo novo leto 1916

vsem veleocenjenim stalnim gostom ter slavnemu občinstvu sploh, proseč jih, da ohranijo podjetju enako naklonjenost in zaupanje tudi v bodoče, zagotavljajoč vedno najboljšo postrežbo.

Ljubljana, 31. decembra 1915.

S spoštovanjem

Ravnateljstvo hotela „UNION“.